

По вълните на поезията

На 3 юли, на кораба **Avoid Floating Gallery**, закотвен на брега на река Вълтава, близо до железопътния мост на „Рашиново набржежи“ (**Rašínovo pábřeží**) в Прага, се състоя вълнуваща литературна среща с българските поети **Бойко Ламбовски** и **Лидия Гълъбова** и чешкия творец **Ян Сойка (Jan Sojka)**.

Събитието е част от проекта „Прага – град на литературата“, чиято цел е не само да подкрепи възприемането на чешката столица като място с многовековна литературна история, но и да разшири представата на жителите и гостите ѝ за пражката литературна сцена – книжарници, библиотеки, автори, кафенета, панаири, фестивали. Проектът стартира през 2009 г., негов инициатор е Пражката градска библиотека и в момента обединява над 30 партньори.

Водещ на тази красива литературна вечер по вълните на поезията, бе Йозеф Страка (**Josef Straka**) – поет, писател и основен организатор на литературния живот на Градската библиотека в Прага. Той бе подготвил кратко представяне на всеки от участниците, като, естествено, пръв бе поканен гостът от България, известният **Бойко Ламбовски** – български поет, публицист, есеист и преводач. Негови стихове са преведени на немски, английски, френски, руски, сръбски, турски, чешки, арабски, италиански и други езици. Пише още публицистика и есеистика, превежда

от френски и руски. Председател е на българския П.Е.Н.-център от 2014 г., лауреат е на над 20 поетични награди, между които: „Владимир Башев“ – за дебютна книга, „Гео Милев“ – за принос в съвременното изкуство, „Дървената роза“... Книгата му „Тежка картченица преди сън“ е номинирана от България за Международната награда „Балканика“ (2004). След като г-н Страка представи госта, се обърна към него с първия си въпрос:

– **Кои са тенденциите в съвременната българска литература?**

– Българската литература, като част от европейската и световната литература, преживява почти същите трудности и същите пътища на развитие като вид изкуство. Тя се бори с могъщата доминация на визуалното в наши дни. Разбира се, има много добри майстори на словесността и днес, някои, от които преведени на много световни езици, но ролята на писателя като някакъв вид учител по живот, като човек, указващ моралните нормативи на съвременността, със своите почитатели и последователи, за съжаление или за радост, вече не е същата. Сега, от писателя се иска повече да забавлява, отколкото да

учи на нравствени и поведенчески модели на живот. За мен всичко това е по-скоро печално, но такъв е духът на времето. Много са примерите за успешни творци от днешното поколение, някои от тях са преведени и на чешки език. Повечето от тях работят в областта на прозата: Алек Попов, Георги Господинов, Теодора Димова, Антон Дончев – мога да изброя поне още една двайсетица успешни и популярни български автори.

Част от възможността на днешния писател да съхрани нещо от ореола си на помощник в моралното усъвършенстване на човечеството, е като употребява своята натрупана слава за насърчаване на общественото внимание натам, където има болезненост и несправедливост.

Отговорната задача по превода за чешките почитатели на отговора на г-н Ламбовски бе възложена на Лидия Гълъбова. После дойде ред на литературното четене. Поетът изпълни най-напред по-старото си стихотворение „Риболов в деня на меланхолията“, а след това и стихове от новоизлязлата му поетична книга „Аутисо“. Преводът на чешки език бе изпълнен от Йозеф Страка.

Корабът „Avoid“ често е сцена на „Прага – град на литературата“

Бойко Ламбовски и Лидия Гълъбова

Бойко Ламбовски

Александър Хладек и Кармелита Дедкова, част от група „Босилек“

Публиката се наслаждава на чудесната вечер на брега на Вълтава

– Как възприемаш чешката литературна сцена и чешката поезия?, бе въпросът към Лидия Гълъбова.

– Чешката литературна сцена е много богата – обществото чете, запознато е с новите книги, много са литературните фестивали. В началото се боях да вляза в литературното общество, защото си мислех, че не съм достатъчно добра, но впоследствие преодолях този страх. Преди няколко години получих покана за Деня на поезията и така през 2016 за пръв път се представих на чешката литературна сцена.

Лидия Гълъбова прочете стихове от стихосбирките си „География на душата“ и „Ангелите на града“, които съставляват предстоящото издание на чешки език, с название *Anděle Zlatého města* в превод на Марцел Черни.

Ян Сойка е роден в Пилзен, където завършва бохемистика и история. Има издадени няколко стихосбирки, сборници с разкази и драми; създател и постоянен член на „Антитеатър“. През 2017 г. е първият чех, поканен на Фестивал на поезията в Бургас. Във Фестивала участват още творци от България и Русия, а събитието се реализира в красивия черноморски град и на остров „Св. Анастасия“. Ян Сойка прочете 7 свои стихотворения, преводът и изпълнението на български език бе на Лидия Гълъбова.

Интересен за всички бе въпросът, свързан с литературните фестивали в България и подготовката на Пловдив за културна столица през 2019 г. Според г-н Ламбовски, през миналата година в България са се провели 170 фестивала на културата. Той сподели, че това първоначално не му е харесало, но после е осъзнал, че нарастването е хубаво нещо, защото набъбващото население в големите градове очевидно иска да се обогатява чрез подобни изживявания. Чисто литературните фестивали също са много – всеки от морските

ни градове организира подобни форуми, като най-старият от тях е „Аполония“ в Созопол. Заслужават да се споменат и „Поетики“ в София, както и литературният фестивал, част от програмата на Панаира на книгата. Все още съществуват и някои от по-старите фестивали: „Южна пролет“ и „Веселин Ханчев“. Проблемът е в това, че много от тези събития трудно успяват да станат традиционни.

Лидия Гълъбова допълни, че литературният живот в Пловдив е много богат, а в последно време като негова сцена все повече се утвърждава клубът „Петното“ на писателя Александър Секулов. Много е важно, че Пловдив си има и своята „майка Тереза“ в областта на литературата – издателката Божана Апостолова.

Последната част на литературната вечер бе представянето на „българския“ брой на списание *Plav* пред широката публика. То излиза в началото на 2014 г. и бе представено от неговия бивш главен редактор Владислав Карлец (*Vladislav Karlec*). За пръв път изданието е посветено изцяло на съвременната българска литература – поместено е интервю с Калин Терзийски, както и негови стихове, разказите „Дюренмат“ на Стефан Кисьов, „Метаболитните хора“ на Алек Попов, „Изповедта на една секс кукла“ на Кристин Димитрова, „НикиНикола“, „Казабланка“ и „Как се пише хайку“ на Деян Енев, „Ритуалът“ на Георги Господинов, откъс от най-новия роман на Теодора Димова „Влакът за Емаус“, съвременна българска поезия, критични статии и есета.

И докато слънцето залязваше над Вълтава, озарявайки околните сгради с последните си лъчи, на сцената на кораба излязоха Кармелита Дедкова и Александър Хладек, изпълнители от група „Босилек“, които пренесоха зрителите в необятния свят на балканската музика. ♦